

**Nomina ta' John Mamo bhala
non-executive Chairman tal-Awtorità Maltija ghas-Servizzi Finanzjarji**

Pubblikazzjoni tal-mistoqsijiet u t-tweġibiet *ai termini* tal-Artikolu 48B(2) tal-Att dwar l-Amministrazzjoni Pubblika.

Mistoqsijiet sottomessi mill-Membri tal-Gvern

1. Inti persuna ta' esperjenza kbira u varja, x'esperjenza ghandek fil-qasam tas-servizzi finanzjarji?

Jien dejjem hassejtni u niddiskrivi ruhi bhala avukat speċjalizzat fil-liġi kummerċjali. Din id-deskrizzjoni ddominat ix-xogħol li ghamilt fil-karriera tiegħi, kif ukoll għall-fatt li għal diversi snin għallimt il-liġi kummerċjali fl-Università ta' Malta, fejn kont *Associate Professor* u anke *Head of Department of Commercial Law*.

L-iktar li ħdimt bhala avukat fil-kamp tas-servizzi finanzjarji kien li kont involut fil-preparazzjoni tal-liġi tal-*offshore* u l-kostituzzjoni tal-MIBA. Għal diversi snin kont il-konsulent legali ta' din l-istituzzjoni ġdida, u kont nirrispondi għall-kweżiti li *practitioners* ġodda kienu jagħmlu dwar din il-liġi l-ġdida.

Eventwalment, u speċjalment mad-dhul ta' Malta fl-Unjoni Ewropea, il-kuncett ta' *offshore* kif kien imħaddem ma setax ikompli jiġi applikat. Għaldaqstant, il-liġijiet tagħna dwar is-servizzi finanzjarji kellhom jinbidlu sabiex isiru konformi mal-liġijiet tal-Unjoni Ewropea.

Bhala avukat li eżerċitajt fid-dinja tal-kummerċ, naturalment kelli kuntatt kontinwu mal-istituzzjonijiet li jirregolaw is-servizzi finanzjarji, kemm f'Malta kif ukoll barra minn Malta. Hu fatt magħruf li d-dinja tal-kummerċ u dik finanzjarja huma intrinsikament konnessi.

F'din il-faġi tal-karriera tiegħi qatt ma kkunsidrajt lili nnifsi 'espert' fis-settur tas-servizzi finanzjarji, bhall f'ħafna aspetti legali oħra, u meta hassejt li klijent tiegħi kellu bżonn ta' parir ta' espert fil-materja, kont inkun l-ewwel wieħed li nirrakkomanda *expert advice*.

In-nomina tiegħi bhala *designate Chairman of the Board of Governors* fl-MFSA kienet kemxejn ta' sorpriza. Mill-ewwel ġranet wara li saret pubblika, bdejt nerga' nara l-liġijiet relatati, sabiex inkun aġġornat mal-aħħar regolamenti prattiċi, kif ukoll mal-amministrazzjoni kemxejn kumplessa tal-MFSA.

F'dan ir-rigward ma nistax ma niringrazzjax lill-Professur Joseph Bannister, l-attwali Chairman u ikona fis-settur, li ddedikali tant żmien biex jgħinni naġġorna ruhi mal-aspetti kollha tal-liġijiet rilevanti. Fit-tliet xhur li għaddew, *se non altro*, sirt konsapevoli tal-kumplessità tar-reġim li jirregola s-servizzi finanzjarji. Proċess li naħseb li dejjem għandu jkun l-ewwel stadju ta' kull edukazzjoni f'kwalunke settur, għax nemmen li jekk ma hemmx konsapevolanza allura bniedem ikun *in a fool's paradise*.

Il-*commitment* tiegħi hu li nibqa' nitgħallem dejjem iktar sabiex inkun *on top* tal-istituzzjoni.

2. X'tibdil amministrattiv intern tara li ghandu jsir fi hdan l-Awtorità sabiex din issir aktar effiċjenti u trasparenti fix-xoghol tagħha?

L-Att Nru VI tal-2018 diġà jikkontempla tibdil importanti fl-istruttura tal-MFSA. Naturalment, l-iktar waħda sinifikanti hi l-kreazzjoni tal-pożizzjoni ta' Kap Eżekuttiv (Artikolu 2), bid-doveri u r-responsabilitajiet tiegħu. L-Artikolu 5 li jgħaddi r-rappreżentanza legali miċ-Chairman għas-CEO huwa wkoll ta' impatt u importanza kbira.

Aspett ieħor li huwa ferm importanti hu li r-*Register of Companies*, li llum il-ġurnata jinżamm/huwa funzjoni tal-MFSA, se jinqala', u minflok se jibda jopera bħala aġenzija separata, bħalma jsir f'ħafna pajjiżi oħra tal-UE. Dan ovvjament jgħin sabiex kemm ir-Registru kif ukoll ir-regulatur (jigifieri l-MFSA), ikunu jistgħu jikkonċentraw fuq il-*core functions* tagħhom.

Wieħed irid jara fil-ġranet li ġejjin kif dawn il-kambjamenti se jaffettwaw il-funzjonijiet tal-MFSA fil-prattika. Kull kambjament iġib dejjem xi ftit ta' turbolenza, iżda jien fiduċjuż li dawn it-tibdiliet kienu studjati tajjeb, anke ma' istituzzjonijiet internazzjonali u dawk tal-UE. Issa hemm bżonn il-*buona volonta* u s-sens komun tal-individwi kkonċernati biex dawn l-emendi u t-tibdil jithaddmu fil-prattika.

Dwar l-effiċjenza u t-trasparenza, ikolli l-opportunità li nirrispondi iktar 'il quddiem.

3. X'tahseb li huma l-isfidi ewlenin li għandha l-Awtorità quddiemha fl-isfond tal-iżviluppi fis-settur tas-servizzi finanzjarji fl-Ewropa u globalment?

Naħseb li l-isfidi li qed niffaċjaw fl-Ewropa, u anke globalment, ġew elenkati u spejgati kemm-il darba fl-istampa u l-midja tul dawn l-aħħar snin.

Essenzjalment, l-isfida prinċipali hi li Malta u pajjiżi oħra bħal Lussemburgu, Ċipru u l-Olanda qed ikollhom iwieġbu dejjem iżjed mistoqsijiet dwar is-sistemi ta' tassazzjoni tagħhom.

Malta, bħal kull pajjiż ieħor, dejjem tinsisti li għandha d-dritt li tiddetermina u tagħżel hi r-rati ta' tassazzjoni li tapplika. Ma ninsewx li dan hu dritt prinċipali ta' kull Stat Membru, u li s-sistema ta' tassazzjoni ta' Malta kemm-il darba ġiet *cleared* mill-istituzzjonijiet internazzjonali kollha li għandhom xi tip ta' rwol f'dan is-settur.

Importanti għalina li f'Malta ż-żewg partiti jibqgħu sodi ma' xulxin, sabiex fil-fora internazzjonali jiddefendu l-interessi nazzjonali, fl-istess ħin li nibqgħu miftuħa għal titjib fis-sistemi tagħna.

4. X'niċeċ ġodda ta' servizzi finanzjarji tara li kemm l-Awtorità, l-industrija u pajjiżna għandhom jahdmu fuqhom?

Malta diġà tattira numru ta' setturi ta' servizzi finanzjarji diversi, u t-tkabbir f'dan is-settur fl-aħħar snin huwa notevoli. Hemm ukoll setturi oħra li jistgħu jiġu attirati lejn Malta, anke in vista ta' Brexit. Wieħed faċilment jara li hemm lok li Malta tiżviluppa iżjed in-niċċa ta' *active fund management*.

Huwa magħruf ukoll li Malta għandha aspirazzjonijiet ambizzjużi ħafna fir-rigward tad-*Distributed Ledger Technology* (DLT), jew kif inhi aħjar magħrufa, Blockchain. Kif ħafna jafu, fost l-applikazzjonijiet l-iżjed magħrufa ta' din it-teknologija hemm il-*cryptocurrencies* u l-*Initial Coin Offering* (ICO) u bosta prodotti u servizzi marbuta magħhom. Dawn jistgħu jkunu tabilhaqq setturi importanti fis-snin li ġejjin għal Malta, u l-MFSA trid tkun minn ta' quddiem nett sabiex ikollha l-istrutturi u l-qafas leġiżlattivi li jeħtieġ sabiex mhux biss tippermetti l-iżvilupp ta' dan is-settur imma wkoll sabiex tkun protagonista prinċipali f'dan kollu.

Ovvjament, dan, fuq settur (tal-*cryptocurrencies*, ICO, eċċ.) jirrappreżenta livell ta' riskju. Għalhekk huwa vitali li l-MFSA ddaħħal strutturi f'saħħithom f'dik li hi *compliance* u *due diligence* billi taddotta, fost l-oħrajn, l-aħħar teknologija.

Ma' dan jorbot ukoll l-applikazzjoni tal-Fintech u Regtech li ċertament ikunu kruċjali fis-snin li ġejjin.

5. Kif qed tara li tista' żżomm u tistabbilixxi relazzjoni tajba mal-*Institute of Financial Services Practitioners* u oħrajn, sabiex ikun hemm rabta ċara bejn ir-Regolatur u l-industrija?

Sa fejn rajt jiena f'dawn l-aħħar tliet xhur ta' *handover*, ma rajt l-ebda *strain* fir-rapport bejn l-IFSP u istituzzjoni simili u l-MFSA.

Naturalment, kull Chairman ta' istituzzjoni jkollu l-istil personali tiegħu. Jien magħruf ma' dawk li ħdimt magħhom li naddotta, kemm jista' jkun, *an open door policy*. Din il-*policy*, kulhadd jaf li għandha l-perikli tagħha, speċjalment minħabba l-fatt li faċilment tista' tiġi abbużata min-nies li jixtiequ jikkreaw konfrontazzjoni.

Fil-kuntest tal-kambjamenti li se jsiru fl-MFSA, kemm jien u kemm eventwalment is-CEO, irridu naqblu fuq *policy* biex inkunu konsistenti fil-laqgħat li jkollna mal-istituzzjonijiet diversi.

6. Kif tara li Brexit tista' tolqot lil dan is-settur tant importanti għal pajjiżna?

Il-forma finali li se jieħu l-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni Ewropea, s'issa, ħadd għadu ma jafha. Għalkemm ċerti indikazzjonijiet huma ċari, naħseb li probabbilment, bħal kull pajjiż ieħor, Malta se taffaċja sitwazzjonijiet li jkunu taħlita ta' vantaġġi u żvantaġġi.

Il-vantaġġi huma li l-istituzzjonijiet finanzjarji li ser jtilqu (għal kollox jew parti) minn Londra ser jikkunsidraw lil Malta bħala *sede* alternattiva, għal ragunijiet magħrufa, bħalma huma l-użu tal-lingwa Ingliża, is-sistema bankarja li nħaddmu, is-sistema legali tagħna, u s-sistema ta' tassazzjoni eċċ.

Bħala konsegwenza ta' dawn, ikun hemm strutturi li illum il-ġurnata joperaw mir-Renju Unit li se jkunu se jimxu lejn Malta sabiex ikunu jistgħu jkomplu jibbenifikaw mis-suq Ewropew. Kif diġà għidt, bħal bosta ċirkostanzi oħra fil-ħajja, Brexit se ġgħib magħha kemm vantaġġi kif ukoll numru ta' żvantaġġi.

7. Kif qed tara l-isforzi ta' integrazzjoni u armonizzazzjoni fiskali li qieghda tittenta twettaq l-Unjoni Ewropea, tista' taffettwa lil din l-industrija taghna?

Sa ċertu punt irrispondejt għal din id-domanda fir-risposti preċedenti.

Malta u numru ta' pajjiżi oħra (Ċipru, Lussemburgu, l-Olanda) kienu jgawdu minn sistema attraenti fiskali li kienet u għadha aċċettata mill-istituzzjonijiet tal-UE u minn istituzzjonijiet internazzjonali oħra.

Għal diversi raġunijiet, primarjament għaliex is-settur finanzjarju forsi kiber b'rati notevoli u llum il-gurnata hu settur vitali għal pajjiżna, imma anke għaliex kien hemm xi nuqqasijiet u abbużi fis-sistema, anke minn numru ta' multinazzjonali li użaw dawn in-nuqqasijiet għall-evażjoni fiskali, dawn is-sistemi issa qegħdin taħt il-mikroskopju ta' pajjiżi oħra, min *in buona fede* u min le.

Jien umiljament naħseb li l-ambjent pubbliku Malti għandu jkompli kif dejjem kien, jiġifieri magħqud biex jiddefendi l-interessi leġislattivi Maltin. Fl-istess ħin, għandna anke nħarsu madwarna u naghmlu eżami tal-kuxjenza, biex jekk hemm xi abbużi fis-sistema, neliminawhom, biex ma naghdux l-opportunità lil haddieħor jaqbad magħhom għal skopijiet inferjuri.

8. Tara li għandek xi interessi professjonali jew ta' kummerċ li jistgħu jkunu konfliġġenti ma' din il-kariga tiegħek?

Qabel ma niehu l-kariga (jekk inkun aċċettat), jien biħsiebni nirriżenja minn kull kumpanija fejn jiena direttur, appartni minn Trade Malta, li hi *not for profit organisation*. Nemmen bis-sħiħ li l-etika hi fundamentali u li mhux biss din trid tithaddem, imma wkoll li tidher li qed tithaddem, biex ma jkun hemm l-ebda dubju fuq xi kunflitt ta' interess.

Fl-età tiegħi m'iniex biħsiebni naghmel xogħol ieħor. Il-ftit tal-ħin liberu li għandi nipprova ngħaddih mal-erba' neputijiet li għandi.

Mistoqsijiet sottomessi mill-Membri tal-Oppożizzjoni

1. Għamilt żmien twil b'prattika twila bhala avukat, għalliem universitarju, kif ukoll tmexxi aġenziji u kumpaniji kbar. L-aħhar impenn importanti tiegħek kien dak marbut mal-EXPO 2015. X'konkluzjonijiet u riflessjonijiet tohrog minn dawn lejn din il-kariga li qieghed tiġi nominat għaliha?

Naħseb li kull esperenzja fil-ħajja thalli l-imprinta tagħha. Kif jingħad f'waħda mid-domandi, jiena kelli x-xorti li għamilt xogħlijiet varji, f'partijiet diversi fid-dinja. Nispera li hadt xi haġa pożittiva minn kull waħda minn dawn l-esperjenzi. Speċifikament, meta kont *Data Protection Commissioner* sirt aktar konxju dwar id-dritt għall-privatezza tal-individwi; l-irwol ta' Expo Commissioner esponieni għall-globalizzazzjoni tal-lum u tal-bżonn li Ambaxxatur ta' Malta jippreżenta l-aħjar aspetti ta' Malta, kemm kulturali, kummercjali, eċċ.

Il-professjoni legali tibqa' l-parti ta' ħajti l-aktar għażiża għaliya; il-kummerċ li jien sibt ruħi fih, prinċipalment biż-żwieġ tiegħi, jirrappreżenta avventura mimlija riskji, iżda mimlija sodisfazzjon.

L-esperjenzi ta' ħajti, kemm dawk pożittivi, kif ukoll dawk ftit inqas, jiffurmaw parti mill-personalità tiegħi u bilfors se jkollhom influwenza fil-qadi tad-dmirijiet tiegħi fl-MFSA.

2. Mill-esperjenza tiegħek fis-setturi legali u kummerċjali, x'passi ta' bidla u riforma tara li l-MFSA tista' tiehu fis-snin li ġejjin?

Li nista' ngħid s'issa huwa li l-laqgħat li kelli s'issa mal-istaff ġewwa l-MFSA kienu pożittivi ħafna, u nammetti li bqajt sorpriż bil-livell ta' talent tal-ogħla livell li sibt jaħdmu hemm. L-istrutturi wkoll jidhru sodi, u f'laqgħat li attendejt għalihom mal-istitutuzzjonijiet regolatorji Ewropej u anke oħrajn, ma stajtx ma ninnotax kliem ta' tifhir tal-mod kif jaħdmu d-diversi *units* ġewwa l-MFSA.

Ħaġa li impressjonatni hi kif l-MFSA ta' sikwit tkun sugġetta għal kritika li, fl-opinjoni tiegħi, mhux dejjem tkun ġusta u ġustifikata. Ħafna drabi, parti mill-kritika tkun spekuluttiva u anke xi ftit malizzjuża. Din hi sfortuna għax minħabba l-ħsara li ssir lis-settur, min jagħmel din il-kritika jaf ukoll li għall-MFSA l-kunfidenzalità u d-diskrezzjoni huma fundamentali, u għalhekk ma tkunx f'pożizzjoni li twieġeb. Ħafna drabi, din id-diskrezzjoni tiġi interpretata bħala 'ħabi' jew nuqqas ta' trasparenza, meta, sfortunatament, dan mhux il-każ.

Fl-istess ħin naf li l-MFSA hija konxja li hemm bżonn ta' iktar riżorsi ħalli ttejjeb il-mod ta' kif tikkomunika u twassal il-messaġġ tagħha.

Id-diffikultà tibqa' li ssib bilanċ bejn is-segretezza, imposta mil-liġi fuq id-diversi organi li jagħmlu l-MFSA, u l-bżonn ta' tixrid ta' informazzjoni fl-interess pubbliku. L-aspirazzjoni tiegħi hija li nipprova nsib mezzi kif l-MFSA ma tiġix attakkata ingustament għal affarijiet li jaqgħu barra mir-*remit* tagħha. Dan dejjem fil-limiti permessi mill-obbligi imposta fuq l-MFSA. Is-soluzzjoni ta' dan il-bilanċ mhux faċli.

3. Il-ħatra tiegħek hija wahda non-eżekuttiva. Ser tibqa' wara impenjat fis-soċjetajiet kummerċjali li għamilt żmien twil tmexxi, jew tippratika fil-professjoni legali?

Sa ċertu punt diġà rrispondejt għal din id-domanda. Ir-rwol ta' non-executive Chairman hu ċertament wiehed fundamentali għall-MFSA, però ma naħsibx li għandu jkun deċiżiv f'dak li jirrigwarda l-operat ta' kuljum. Kif għidt qabel, id-differenza fir-rwoli tal-*Board of Governors* u s-CEO, u l-parametri tagħhom, għandhom jiġu rispettati. In kwantu s-CEO, għandu preżenza *ex-ufficio* fil-*Board of Governors* (għalkemm bla vot), forsi jsib analogija fir-rwol ta' *managing director* f'kumpanija kummerċjali.

Anke jekk l-emendi l-ġodda fil-liġi tal-MFSA ħolqu r-rwol ta' CEO waqt li l-pożizzjoni ta' Chairman saret wahda *non-executive*, jibqa' l-fatt li r-responsabilità finali għal kull ma jiġri fl-MFSA tibqa' fuq il-*Board of Governors* u, prinċipalment, fuq iċ-Chairman ta' dak il-Bord.

Dwar jekk hux se nibqa' nokkupa karigi oħra, jew jekk hux se nkompli nagħmel xogħol ieħor, jidhirli li diġà rrispondejt taht id-domanda elenkata numru 8.